

Audiència. El paper dels sacraments

El passat 10 de desembre, seguint amb la catequesi sobre sant Pau, el sant Pare formulà aquesta qüestió: Com arriba Jesús a la meva vida, al meu ésser? – i dóna la resposta de sant Pau, de tot el Nou Testament: arriba per obra de l'Esperit Sant.

13/01/2009

Estimats germans i germanes,

Seguint amb la figura de sant Pau, en la catequesi del dimecres passat vam veure dues dades. La primera, que la nostra història humana, d'ençà dels inicis, està contaminada per l'abús de la llibertat creada, que vol emancipar-se de la Voluntat divina. I així no troba la llibertat veritable, sinó que s'oposa a la veritat i, en conseqüència, falsifica les nostres realitats humanes. I falseja sobretot les relacions fonamentals: la relació amb Déu, la relació entre home i dona, i la relació entre l'home i la terra. Vam dir que aquesta contaminació de la nostra història es difon en tot l'entramat i que aquest defecte heretat va ser augmentant i ara és visible pertot arreu. Aquesta era la primera dada.

La segona dada és aquesta: de sant Pau hem après que en Jesucrist, que és home i Déu, hi ha un nou inici en la història i de la història. Amb Jesús, que ve de Déu, comença una història

nova formada pel seu sí al Pare i, per això, no fundada en la supèrbia d'una emancipació falsa, sinó en l'amor i en la veritat.

Però ara es planteja la següent qüestió: Com podem entrar nosaltres en aquest nou inici, en aquesta nova història? Com m'arriba a mi aquesta nova història? A la primera història contaminada estem vinculats inevitablement per la descendència biològica, perquè tots pertanyem a l'únic cos de la humanitat. Però, com es realitza la comunió amb Jesús, el nou naixement per entrar a formar part de la nova humanitat? Com arriba Jesús a la meva vida, al meu ésser? La resposta fonamental de sant Pau, de tot el Nou Testament, és aquesta: arriba per obra de l'Esperit Sant. Si la primera història s'engega, per dir-ho així, amb la biologia, la segona l'engega l'Esperit Sant, l'Esperit de Crist ressuscitat. Aquest Esperit va crear a la Pentecosta l'inici

de la nova humanitat, de la nova comunitat, l'Església, el Cos de Crist.

Però cal ser encara més concrets: aquest Esperit de Crist, l'Esperit Sant, com pot arribar a ésser Esperit meu? Això succeeix de tres maneres, íntimament relacionades entre si. En primer lloc: l'Esperit de Crist crida a les portes del meu cor, toca al meu interior. Però, atès que la nova humanitat ha d'ésser un veritable cos; atès que l'Esperit ha de reunir-nos i crear realment una comunitat; atès que és característic del nou inici superar les divisions i crear l'agregació dels elements dispersos, aquest Esperit de Crist se serveix de dos elements d'agregació visible: de la Paraula de l'anunci i dels sagraments, en particular del Baptisme i l'Eucaristia.

A la carta als Romans, diu sant Pau: " Si confesses amb la boca que Jesús és Senyor i creus en el teu cor que Déu

l'ha ressuscitat d'entre els morts, et salvaràs" (Rm 10, 9), és a dir, entraràs en la nova història, història de vida i no de mort. Després sant Pau prossegueix: " Però, com podran invocar-lo, sense haver-hi cregut? I com podran creure en ell, sense haver-ne sentit parlar? I com en podran sentir parlar sense predicador? Com podran predicar, si no són enviats?" (Rm 10, 14-15). I dos versicles després afegeix: " la fe ve de sentir la predicació " (Rm 10, 17).

Així doncs, la fe no és producte del nostre pensament, de la nostra reflexió; és quelcom nou, que no podem inventar, sinó que rebem com al Senyor, com una novetat produïda per Déu. I la fe no ve de la lectura, sinó de l'escolta. No és quelcom només interior, sinó una relació amb Algú. Suposa una trobada amb l'anunci, suposa l'existència d'un altre que anuncia i creï comunió.

I, a l'últim, l'anunci: el que anuncia no parla en nom propi, sinó que és enviat. És dins una estructura de missió que comença amb Jesús, enviat pel Pare; passa pels Apòstols —la paraula apòstols significa precisament "enviats"—; i prossegueix al ministeri, en les missions transmeses pels Apòstols. El nou entramat de la història es manifesta en aquesta estructura de les missions, en la qual en definitiva escoltem que ens parla Déu mateix, la seva Paraula personal; el Fill parla amb nosaltres, arriba fins a nosaltres. La Paraula es va fer carn, Jesús, per crear realment una humanitat nova. Per això, la Paraula de l'anunci es transforma en sacrament en el Baptisme, que és tornar a néixer de l'aigua i de l'Esperit, com dirà sant Joan.

En el capítol sisè de la carta als Romans, sant Pau parla del Baptisme d'una manera molt profunda. Hem

escoltat el text. Però potser convé repetir-ho: "Ignoreu que tots els qui hem estat batejats en el Crist Jesús hem estat batejats en la seva mort? Hem estat, doncs, sepultats amb ell pel Baptisme en la mort per tal que, així com el Crist va ressuscitar d'entre els morts per la glòria del Pare, així també nosaltres portem una vida nova". (Rm 6, 3-4)

Naturalment, en aquesta catequesi no puc entrar en una interpretació detallada d'aquest text gens fàcil. Només vull notar breument tres dades. La primera: "Hem estat batejats" és veu passiva. Ningú no pot batejar-se a si mateix, necessita d'un altre. Ningú no pot fer-se cristià per ell mateix. Arribar a ésser cristians és un procés passiu. Només un altre ens pot fer cristians. I aquest "un altre" que ens fa cristians, que ens dóna el do de la fe, és en primera instància la comunitat dels creients, l'Església. De l'Església rebem la fe, el

Baptisme. Si no ens deixem formar per aquesta comunitat, no arribem a ser cristians. Un cristianisme autònom, autoproduït, és una contradicció en ell mateix.

Com acabo de dir, en primera instància, aquest "un altre" és la comunitat dels creients, l'Església; però en segona instància, aquesta comunitat tampoc actua per ella mateixa, no actua segons les pròpies idees i desitjos. També la comunitat viu el mateix procés passiu: només Crist pot constituir l'Església. Crist és el vertader donant dels sagraments. Aquest és el primer punt: ningú es bateja ell mateix; ningú es fa ell mateix cristià. Cristià se n'arriba a ésser.

La segona dada és aquesta: el Baptisme és quelcom més que un bany. És mort i resurrecció. El mateix sant Pau, a la carta als Gàlates, parlant del viratge de la seva vida

que es va produir en la trobada amb Crist ressuscitat, ho descriu amb la paraula: "sóc mort". En aquest moment comença realment una vida nova. Arribar a ésser cristians és quelcom més que una operació cosmètica, que afegiria bellesa a una existència ja més o menys completa. És un nou inici, és tornar a néixer: mort i resurrecció. Òbviament, en la resurrecció torna a emergir tot allò que havia de bo en l'existència anterior.

La tercera dada és: la matèria forma part del sagrament. El cristianisme no és una realitat purament espiritual. Implica el cos. Implica el cosmos. S'estén cap a la nova terra i els nous cels. Tornem a les darreres paraules del text de sant Pau: així — diu— podem "caminar en una vida nova". Es tracta d'un punt d'examen de consciència per a tots nosaltres: caminar en una vida nova. Això en referència al Baptisme.

Passem ara al sagrament de l'Eucaristia. En altres catequesis ja he posat en relleu el respecte profund amb què sant Pau transmet verbalment la tradició sobre l'Eucaristia, que va rebre dels mateixos testimonis de l'última nit. Transmet aquestes paraules com un valuós tresor encomanat a la seva fidelitat. Així, en aquestes paraules escoltem realment els testimonis de l'última nit. Escoltem les paraules de l'apòstol: "Perquè jo vaig rebre del Senyor allò que us he transmès: que el Senyor Jesús, la nit en què va ser entregat, va prendre pa, i després de donar gràcies, el va partir i va dir: "Això és el meu cos, que es dona per vosaltres; feu això en memòria meva". Així mateix, després de sopar, va prendre el calze dient: "Aquesta copa és la nova aliança en la meva sang; això, feu-ho, cada vegada que en beureu, per la meva commemoració". (1Co 11, 23-25). És un text inesgotable.

També aquí, en aquesta catequesi, faig dues observacions. Sant Pau transmet les paraules del Senyor sobre el calze així: aquest calze és "la nova aliança en la meva sang". En aquestes paraules s'amaga una al·lusió a dos textos fonamentals de l'Antic Testament. En primer lloc s'al·ludeix a la promesa d'una nova aliança en el Llibre del profeta Jeremies. Jesús diu als deixebles i ens diu a nosaltres: ara, en aquesta hora, amb mi i amb la meva mort es realitza la nova aliança; amb la meva sang comença en el món aquesta nova història de la humanitat.

Però en aquestes paraules també es troba una al·lusió al moment de l'aliança del Sinaí, on Moisès va dir: "Aquesta és la sang de l'aliança que el Senyor ha fet amb vosaltres, segons totes aquestes paraules" (Ex 24, 8). Allí es tractava de sang d'animals. La sang d'animals només podia ser expressió d'un desig, espera del

vertader sacrifici, del veritable culte. Amb el do del calze el Senyor ens dóna el vertader sacrifici. L'únic sacrifici vertader és l'amor del Fill. Amb el do d'aquest amor, un amor etern, el món entra en la nova aliança. Celebrar l'Eucaristia significa que Crist se'ns dóna ell mateix, ens dóna el seu amor, per conformar-nos a si mateix i per crear així el món nou.

El segon aspecte important de la doctrina sobre l'Eucaristia es troba també en la primera carta als Corintis, on sant Pau diu: "La copa de benedicció que beneïm, no és comunió amb la sang del Crist? El pa que partim, no és comunió amb el cos del Crist? Ja que el pa és un de sol, nosaltres, tot i que som molts, formem un sol cos; tots, efectivament, participen en aquest únic pa". (1Co 10, 16-17). En aquestes paraules es posen de manifest alhora

el caràcter personal i el caràcter social del sagrament de l'Eucaristia.

Crist s'uneix personalment a cadascun de nosaltres, però el mateix Crist s'uneix també a l'home i a la dona que estan al meu costat. I el pa és per a mi i també per als altres.

D'aquesta manera Crist ens uneix a tots a si, i ens uneix a tots nosaltres, els uns amb els altres. En la Comunió rebem Crist. Però Crist s'uneix també al meu proïsme. Crist i el proïsme són inseparables en l'Eucaristia. Així, tots som un sol pa, un sol cos. Una Eucaristia sense solidaritat amb els altres és un abús. I aquí també a l'arrel i alhora al centre de la doctrina sobre l'Església com a Cos de Crist, de Crist ressuscitat.

Vegem també tot el realisme d'aquesta doctrina. A l'Eucaristia Crist ens dóna el seu cos, es dóna ell mateix el seu cos i així ens transforma en el seu cos, ens uneix al

seu cos ressuscitat. Quan l'home menja pa normal, pel procés de la digestió aquest pa esdevé part del seu cos, transformat-se en substància de vida humana. Però en la sagrada Comunió es realitza el procés invers. Crist, el Senyor, ens assimila a ell, ens introdueix en el seu Cos gloriós i així tots junts arribem a ser el seu Cos.

Qui llegeix només el capítol 12 de la primera carta als Corintis i el capítol 12 de la carta als Romans podria pensar que les paraules sobre el Cos de Crist com a organisme dels carismes constitueixen només una mena de paràbola sociologicoteològica. En realitat, en l'àmbit romà de la política, l'estat mateix usava aquesta paràbola del cos amb membres diversos que formen una unitat, per dir que l'estat és un organisme on cadascú té una funció, que la multiplicitat i la diversitat de funcions formen un cos i en ell cadascú té el seu lloc.

Llegint només el capítol 12 de la primera carta als Corintis, hom podria pensar que sant Pau es limita a aplicar això a l'Església, que també es tracta només d'una concepció sociològica de l'Església. Però, tenint present també el capítol 10, veiem que el realisme de l'Església és molt diferent, molt més profund i veritable que el d'un Estat-organisme. Perquè Crist dóna realment el seu Cos i ens fa el seu Cos. Arribem a estar realment units al Cos ressuscitat de Crist, i així units els uns als altres. L'Església no és només una corporació com l'estat, és un cos. No és simplement una organització, sinó un vertader organisme.

Per últim, afegeixo unes paraules sobre el sagrament del Matrimoni. A la carta als Corintis es troben algunes al·lusions, mentre que la carta als Efesis va desenvolupar realment una profunda teologia del Matrimoni. En

ella sant Pau defineix el Matrimoni com un "gran misteri". Ho diu "respecte a Crist i l'Església" (Ef. 5, 32). Convé notar en aquest pas una reciprocitat que es configura en una dimensió vertical. La submissió mútua ha d'adoptar el llenguatge de l'amor, el model del qual és l'amor de Crist a l'Església. Aquesta relació entre Crist i l'Església fa que tingui prioritat l'aspecte teològic de l'amor matrimonial, exalta la relació afectiva entre els esposos.

Un autèntic Matrimoni es viurà bé si en el creixement humà i afectiu constant els esposos s'esforcen per mantenir-se sempre units a l'eficàcia de la Paraula i al significat del Baptisme. Crist ha santificat l'Església, purificant-la per mitjà del bany de l'aigua, acompanyat per la Paraula. La participació en el Cos i la Sang del Senyor no fa més que fortificar, a més de visualitzar, una unió feta indissoluble per la gràcia.

I al final escoltem les paraules de sant Pau als Filipencs: "El Senyor és a prop" (Fl 4, 5). Em sembla que hem entès que, mitjançant la Paraula i els sagraments, en tota la nostra vida el Senyor és a prop. Demanem-li que aquesta proximitat sempre ens toqui en el més íntim del nostre ésser, a fi que neixi l'alegria, l'alegria que neix quan Jesús és realment a prop.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/audiencia-
el-paper-dels-sagraments/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/audiencia-el-paper-dels-sagraments/) (15/08/2025)